

in dit blad, **WED. J. G. VAN DER GRIET** dan
nigelen en tot
el overkomst
el verschil in
el WITTEWONKEL
el minister overbodig
el *Huisgezin* de
el amin overbodig
ken de gelukkige
el bewaren.
iet alleen maar
at de geleerde
el bloeiende Ge-
el derwerf in twee
el eerste 840 en de
el uiteen; terwijl
el de zaak in een
el pagina's afdoet.
el de Hollandsche
el de, zich in lang-
el krachtheid welke
el van zijn tijdge-
el aars proef stelt;
el ieste eeuw, naar
el eden veel zegt—
chter niet in het
Het Christelijk
el meerde werken.
el titelblad, onder
el kken: Naar den
el Gods te samen-
el achtig en ik
el collega BAVINCK
el van zijn papieren
el anders, hadde
el beweren, dat hij
el che lading had
it 'm hierin.
el 1861: zijn boek
el st huisgezin heel
el in 1908 het zijne
et instituut van
kent, heeft dit
rnostige gevaren,
el van den kant
el welk en familie-
licht.
el maatschappij
el lieven afhangt,
el poging, om het
el terstelliën, enige
el naar zijn er niet
el het huisgezin
el te voren reeds
el de evolutie, aan
el ten dage onder-
el ontbinding en
el huiselijke lev-
gelijk bij zich in
el woord vertolkt,
el sck hier schrijft,
Hij huisgezin acht
el een bewijzend
el huisgezin nog
el genoeg kenner
el ook daarvoor
el „En inderdaad,
el zijn er vele ver-
el late crisis lijdt en
el dergaat.“
el de betekenis
ein is een boek
el schreef zijn
el te oefeninge der
el *huyzeners* *Huis-
el godsaligheid*
el om ook zijn boek,
el wijdt daaraan, zij
el WITTEWONKEL,
el BAVINCK schreef
el toonen, dat er
el et blijven.
el pingsordantie
el wording door de
el de genade, het
el iesteed.
el hoofdstukken
el van het huisge-
el en, onder Israel
el over de gevaren
el huisgezin in be-
el voeding en de
el de toekomst van
el actuale element
el tegenover het
el ologische,
el niet zoover het
el er een gezin
el zaak die in het
el is, in *Het Chris-
el tische wetenschappe-*
el WRONKEL staat
el van DER GROE
el den zonen 10
el is aan *Alfide*
el *Public* *beant-*
el in de Gemeente
el rare er dan pu-
el Catechismus in
el de, op dit stuk,
el k's *CHRISTELIJK*
el isjes toch acht
el plaats geschikt,
el handen geven,
el student bij wien
el rigting waar-
el van b.v. des
el *Evolutie* van het
el geging en be-
el als sterkend
el werk van Dr.
el naar de studeer-
el lerijders, naar
el in leiding aan
el heu: vinde het
el na en belagers
el k huisgezin in
el is inderdaad
el de bekeerd.
el *ching en Ver-*

Maatschappij tot uitgave van Gerefor-
meerde geschriften. Amsterdam 1908.
In het laatste van 1905 promoveerde aan de
Vrije Universiteit tot Doctor in de Theologie,
de heer v. LONKHUIZEN, toenmaals predikant te
AARLANDERVEN, met een dissertatie over:
*Herman Friedrich Kohlbrügge en zijn prediking,
in de lijst van zijn tijd.*
Naar aanleiding van dit academisch proef-
schrift geeft nu onder den hier door mij afge-
schreven titel Dr. LOONKHUIZEN, predikant bij de
Ned. Herv. Gemeente te WASPIK: opmerkingen
aangaande verschillende punten der Waarheid.
Onder de Waarheid is hier te verstaan: „de
Waarheid, die Dr. KOHLBRÜGGE uit de Schrift
heeft geput.“
Dr. LOONKHUIZEN oordeelt dat Dr. v. LONKHUIZEN
in zijn dissertatie „in weerwil van vele waar-
dende woorden de waarheid in een onjuist
licht heeft geplaatst, haar verkeerd heeft ver-
staan en weergegeven, en ten deele scherp be-
streden“ heeft.
Vandaar zijn Toelichting en Verweer.
Ik bepaal mij hier alleen tot de aankondiging
van dit geschrift.
Dr. v. LONKHUIZEN, die, naar mijn lezers
weten, thans in Buenos Ayres zit om aldaar den
toestand der kerken te regelen, zal, na zijn
terugkeer in het Vaderland, zelf wel van repliek
dienen. Hij heeft zijn onderdom; hij zal van
zichzelf spreken.
En het is volkomen waar wat Dr. LOONKHUIZEN
schrijft op p. 4 „de auteur blijft toch altijd de
beste verdediger van zijn werk.“

Verenigingsleven.
VEREEN. VOOR
CHR.-NAT. SCHOOLONDERWIJS.
I.
Met meer dan gewone belangstelling zal door
veel ditsmaal ter hand zijn genomen het Jaar-
verslag van de Vereniging voor Christelijk-
Nationaal Schoolonderwijs, omdat thans voor het
eerst melding gemaakt wordt van de resultaten
der wijziging van het schooltoezicht; welke
wijziging het jaar 1907 voor de Vereniging van
bijzonder gewicht maakte.
Die reorganisatie dankte haar belangrijkheid
aan het met groote eenstemmigheid op de 45e
jaarvergadering genomen besluit, om eene in-
spectie instellingen.
Zulk eene inspectie is daarom van zooveel
betekenis, wijl in onzen tijd, nu door de ver-
hoogde rijkssubsidie zooveel ten gunste van het
Christelijk Onderwijs gedaan kan worden en ook
gedaan wordt, en de financiële positie zooveel
van de scholen als van de onderwijzers zoo
groot verbetering heeft ondergaan, hier en daar
stemmen opgaan, die spreken van gevaren, welke
verbonden zijn aan het ontvangen van subsidie,
en van verslechtering van verhoudingen, welke
reeds te constateeren zouden zijn.
En nu spreekt het wel vanzelf, dat als de
inspectie goed werkt, door haar aan het licht
zal komen, of inderdaad gevreesd moet worden,
dat de gevaren, welke uit den aard der zaak
aan alle innemingen van de zijde der Overheid
in ons Christelijk onderwijs en aan de vergrootte
aanrekkelijkheid eener thans behoorlijk gesala-
rieerde betrekking bij dat onderwijs verbonden
zijn, niet alleen als een dreigende wolk boven
onze scholen hangen, maar ook reeds, — en
zoo ja, in hoe sterke mate — feitelijk nadeel
aan het Christelijk onderwijs hebben toegebracht.
Met genoegen zagen we dan ook, dat de
inspecteurs zich eenzijdig letten uitsluitend
op de uiterlijke omstandigheden, waaronder op
Christelijke scholen onderwijs gegeven wordt,
nóch ook, even eenzijdig, alleen op den geest
van het onderwijs zelve, van de verhouding
tusschen hoofd en onderwijzers, onderwijzers
en bestuur, onderwijzers en ouders, school en
kerk, en zoo meer, maar dat de inspectie inder-
daad haar arbeid zoo veelzijdig mogelijk opvat,
en zooveel het een als het ander onder haar
aandacht trekt.
Het mag zeker wel gezegd worden, dat de
quantiteit der inspectie van het Christelijk onder-
wijs, hetwelk ons Christenvolk zeer terecht zoo
na aan het hart ligt, van genoeg betekenis is
om ook van deze plaats haar resultaten eens
meer van nabij te bezien.
Als bij de meesten bekend mag wel veron-
dersteld worden, dat de vereniging het land
voor den inspectiearbeid over hare 300 scholen
ingedeeld heeft in vier afdelingen, ieder met
een inspecteur, en wel aldus:
R. Huizinga, Directeur der Kweekschool met
den Bijbel te Groningen voor: Groningen, Fries-
land en Noord-Drenthe;
Dr. H. A. Weststrate, Directeur der Chris-
telijke Kweekschool voor Onderwijzers te
Zetten, voor: Zuid-Drenthe, Overijssel, Gelderland
en Utrecht;
H. Bijleveld, Directeur der Gereformeerde
Kweekschool te Amsterdam, voor: Noord-Hol-
land en het Noordelijk deel van Zuid-Holland;
D. de Kijcke, te Middelburg, voor: het Zuid-
elijk deel van Zuid-Holland, Noord-Brabant en
Zeeland.
Door het hoofdbestuur zelf werd de taak
der inspecteurs in vier voege omschreven in
een circulaire, welke het tot de aangelaten ver-
eenigingen richtte, dat zij in hartelijke samen-
werking met de bestaande districtraden, wier
arbeid geenszins afgekeurd maar met groote
erkentelijkheid gewaardeerd wordt, doch die
uiteraard niet geheel voldoende zijn ook, er
naar hebben te streven, om onder den Heeren
segen, onze scholen behulpzaam te zijn in de
vervulling van hare hooge en heilige taak, om
het uitsnemen dat bij vele gevonden wordt,
tot het gemeengoed van alle te maken. Wel
staan onze scholen ook onder het toezicht, dat
van rijks- en gemeentewege wordt uitgeoefend,
maar hoe welwillend dit in het algemeen moge
optreden, de hooger belangen onzer scholen
vorderen nog iets anders; vorderen vooral, dat
tusschen de schoolbesturen en degenen, die hen
van raad dienen, eene vertrouwelijkheid besta-
de, die slechts in eenheid van levensdoel kan wor-
telen.
„Het toezicht der inspecteurs bezit natuurlijk
hetzelfde raadgevend en leidend karakter als dat
der districtraden; vriendschappelijke samen-
spreek met bestuur en onderwijzer zal wel het
voornaamste middel zijn, om invloed uit te
oefenen.“
Aangaande Inspectie A verneemt men, dat
de verhouding van het personeel tegenover het
bestuur en van de onderwijzers onderling goed
is. Vooral bij de scholen, waar vergaderingen
gehouden worden van het personeel en het be-
stuur samen, of waar b.v. deputaten van het
bestuur de schoolvergaderingen bijwonen, waar
das het schoolbestuur op de hoogte tracht te
komen met het eigenlijke onderwijs, en alleen
ten opzichte van officiële dingen het hoofd het
orgaan is, waardoor het bestuur zijn wil bekend
maakt aan het personeel, maar overigens het
bestuur met het geheele personeel voeling houdt,
daar zijn de verhoudingen tusschen het personeel

onderling, tusschen het hoofd en de onderwijzers
van bijstand en tusschen personeel en bestuur
over 't algemeen zeer goed. De groote afstanden
tusschen hoofd en onderwijzers vindt men in
deze inspectie niet, terwijl ook de verhouding
tusschen school en kerk er meestal goed is.
In Inspectie C was op twee plaatsen merk-
baar, dat de verhouding tusschen bestuur en
hoofd niet geheel in orde was; en der beide
hoofden is echter inmiddels reeds van stand-
plaats verwisseld.
Overigens wordt met grooten lof gesproken
over den ijver en de toewijding, welke aan den
dag gelegd wordt door de hoofdonderwijzers.
Met jeugdige onderwijzers had de inspecteur
een paar malen minder aangename ervaring.
„Een verzekerde mij, dat hij geen controle be-
hoefde, ook niet van zijn hoofd, omdat hij wel
wist wat zijn plicht was. En een ander kon niet
inzien, dat de republikeinse school, die hij
voorstond, zoo te verwerpen was. Dit zijn van
de uitingen, die ons, anderen, die den strijd
voor de Chr. school langer of korter hebben
meegemaakt, met weemoed vervullen en ons met
nog meer ernst doen bidden: Heere! bewaar
onze Chr. scholen voor zulke leerkrachten en
behoed ons, wat Gij ons schonkt, niet tegen-
staande hunne onberoesenheid en tegenwerking.“
Van geen van de andere inspecties wordt
iets dergelijks vernomen, want van inspectie B
en D. heet het, evenals van inspectie A, dat de
verhoudingen er goed zijn.
Eigenaardig is het wel, dat het kwaad juist
geconstateerd wordt in een inspectie, wier ge-
bied omvat het terrein, waarop door de open-
bare onderwijzers zoo revolutionair wordt opge-
trede. Het ligt dan ook voor de hand, dat
enkele onzer jeugdige onderwijzers ongelukkig
gekomen zijn onder den verkeerd invloed, die
van hun collega's bij het openbaar onderwijs
uitgaat.

Officiële Berichten.
Particuliere Synode van Zuid-Holland
(Zuidelijk gedeelte).
Den afgevaardigden wordt herinnerd, dat de
vergadering der Synode D.V. zal worden
voortgezet op Dinsdag 23 Juni a.s., in het kerk-
gebouw der Geref. gemeente te Gorinchem,
Gasthuisstraat; aanvang 10 uur 15 precies.
Het moderamen:
C. LINDEBOOM, praeses.
F. W. SLUYTER, assessor.
J. E. VONKENBERG, scriba I.
G. L. GORIS, scriba II.
Eerw. Heeren en Broeders!
In de maand September a.s., waarschijnlijk
Woensdag 2 September, zal D.V. te Zwolle de
20e Centrale Diaconale Conferentie der Geref.
Kerken plaats hebben. Ter vaststelling van de
agenda wordt u door dezen vriendelijk uitge-
noodigd, de punten van behandeling te willen
openden vóór 15 Juli a.s., aan het adres van
den ten secretaris, welke agenda u dan zoo
spoedig mogelijk zal geworden.
Het comité:
J. J. DROST, voorzitter. Enschedé.
P. J. J. MEIJ, vice voors. Arnhem.
W. v. D. LINDEN, zester. Utrecht.
J. ANDRIJSEN, penningm. Groningen.
N. ARDON. Klundert.
J. G. VAN DER BURGH, 's-Gravenhage.
C. F. VON MEIJNVELDT, Amsterdam.
R. BROEKHUIZEN, zester. Meppel.
Meppel, Juni 1908.
Kort verslag van de Particuliere
Synode van Zuid-Holland (Zuid-
ged.) gehouden te Gorinchem 10
Juni 1908.
Als moderamen worden gekozen: Ds. Linde-
boom, praeses; Ds. Sluyter, assessor; Ds. Von-
kenberg, scriba; Ds. Goris, ad-scriba.
De notulen worden overnemerder goedgekeurd.
I. Logekomen. Stukken. a. een tweetal vragen
van financiële aard; b. een bezwaarschrift uit
een der kerken. Met 't oog op de belangrijkheid
dezer zaak wordt besloten op 23 Juni weer
te vergaderen.
II. Rapporten. a. van Deputaten in zake art.
49 D. K. O.; b. schriftelijk van den curator
der Theologische School; c. van Deputaten voor
de Zending; d. van de Commissie voor 't nazien
der boeken van het Prov. Weeshuis. Alles was
door hen in orde bevonden, terwijl zij adviseeren
dat de Particuliere Synode verklaart, dat voor
belangrijke uitgaven uit het Verleningsfonds
telkens machtiging behoort te worden gevraagd.
Aldus wordt besloten; e. van den P.ning-
meester der Part. Synode. Met 't oog op de a.s.
Generale Synode wordt een crediet van f. 200
gevraagd. Elke classis zal worden verzocht haar
aandeel vóór einde Augustus te storten; f. van
Deputaten in zake art. 19 D. K. O. Deputaten
stellen voor, dat 3 van het reglement voortaan
aldus zal luiden, dat 100 noodig ondersteuning
kan gegeven worden gedurende den ganschen
duur der studie, doch niet langer dan 3 maan-
den na afgelegd candidaatsexamen. Aldus wordt
besloten; g. van Deputaten inzake art. 11 en
13 D. K. O. Een voorstel van Deputaten wordt
niet aanvaard, maar besloten dat Deputaten op
de verdaagde Synode een nader advies zullen
geven; h. de Commissie, benoemd tot nazien
der boeken van den penningmeester en van
Deputaten inzake art. 11 en 13 en art. 19
D. K. O. rapporteeren, dat door hen alles in
goede orde is bevonden.
III. Voorstellen. a. 't voorstel Brandrecht
tot afschaffing van het kerkblad wordt door-
gezet naar de Generale Synode; b. de voor-
stellen der regenten van het Prov. Weeshuis
als Statutenwijziging worden aangenomen,
behalve sub. 3°. Dit punt zal nader door het
bestuur overwogen worden. Aan het bestuur
wordt machtiging verleend een aanmerkelijke
verbetering aan te brengen aan de landbouw-
schuur; c. 't concept van Dep. Synodi inzake
nader regeling van het verband tusschen de
kerken en de theol. faculteit der Vrije Univer-
siteit wordt behandeld. Het voorstel der classis
Gorinchem wordt met op één na alle stemmen
verworpen, en daarentegen met alle stemmen
op één na het volgende voorstel aangenomen: De
Particuliere Synode van Zuid-Holland (Zuid-
ged.) in hoofdzaak accoord gaande met de
concept-regeling, stelt aan de Generale Synode
voor, het financieel verband te handhaven door
middel van collecten, en draagt aan haar afge-
vaardigden ter Generale Synode op, bij de
behandeling van het concept rekening te houden
met de bezwaren op enkele onderdelen; d. het
voorstel Gorinchem inzake een kleine wijziging
in de pensioen-regeling der Generale Synode te
Utrecht wordt aangenomen; e. 't voorstel Rot-
terdam om instemming te betuigen met het
voorstel-Dokkum inzake het preken van studenten,
wordt met meerderheid aangenomen.
IV. Benoeringen. a. Als afgevaardigden ter

Generale Synode worden gekozen de Dsa. Land-
wehr en Sluyter, primi; Vonkenberg en Sillevius
Smitt, secundi; Oudt. Singels en Plantinga,
primi; De L. en Schippers, secundi, & als
penningmeester wordt benoemd Oudt. Singels;
c. tot curator der Theol. School Ds. Sillevius
Smitt, (sec. Ds. de Jonge van Dordrecht);
d. volgens aangenomen voorstel der regenten
van het weeshuis wordt dit jaar geen regent
gekozen, maar als secunds aangewezen Oudt.
G. P. Scherpenzeel; e. als deputaat naar art. 11
en 13 D. K. O. voor de classis Brandrecht de
Dsa.: Gootte, sec. A. Mulder, Brielle; Mol,
sec. Kok; Dordrecht: De Jonge, sec. Hoek;
Gorinchem: Reyenga, sec. Kapteyn; Rotter-
dam: v. d. Brink, sec. Visser; Schiedam:
Sieders, sec. Berends; f. als deputaat naar
art. 49 D. K. O. voor de classis Brandrecht de
Dsa.: Vonkenberg, sec. Smeding; Brielle:
Aalberts, sec. Esselink; Dordrecht: Meynen;
sec. Bruns; Gorinchem: Kapteyn, sec. Reyenga;
Rotterdam: Sillevius Smitt, sec. v. d. Brink;
Schiedam: Sluyter, sec. Greydanus; g. als deputa-
taten voor de Zending voor de classis Brand-
recht de Dsa.: Gootte, sec. Hagen; Brielle:
Kok, sec. Deltos; Dordrecht: Van Dam en
Hoek, primi, en Bos en Hey, secundi; Gorin-
chem: Haspers, sec. Lindeboom; Rotterdam:
Van Haerlingen en Kreyt, primi, en Van Her-
werden en v. d. Velden, secundi; Schiedam:
Goslinga en Sluyter, primi, en Meynen en
Goris, secundi.
Als roepende classis voor de volgende Particu-
liere Synode wordt aangewezen de classis
Schiedam.
Namen de Part. Syn. van Zuid-Holland
(Zuidelijk gedeelte):
G. L. Gous, Adjunct Scriba.

Buitenland
Duitsland. Een referaat over het
spreken in tongen.
De predikant Bockmühl van Odenkirchen
hield don 17den Mei II. op de Gereformeerde
conferentie voor Rijnland en Westfalen te
Barmen een referaat over het spreken
in tongen, welk onderwerp tegenwoordig nog
altijd in Duitsland aan de orde is. Dit
referaat komt in hoofdzaak op het volgende
neder.
De Heilige Schrift waarschuwt voor valsche
propheten en valsche Christus (Matth 24: 24),
voor den dienst der engelen naar eigen wil
(Col. 2: 8) en voor hen die den schijn van een
Goddelijk leven hebben, maar zijne kracht ver-
loochenen (2 Tim. 3: 9). 1 Joh. 4: 1—2 eischt
dat de geesten zullen beproefd worden. In Ef.
4: 7—10 wordt van de verschillende gaven en
ambten gewag gemaakt, maar niet van het
spreken in tongen. Vooral in 1 Cor. 12 en 14
wordt van het spreken in tongen gewag gemaakt.
Paulus onderscheidt dit niet, voor zoover het
tot stichting der gemeente dient, zoodra er
eene uitlegging aan verbonden is, maar nog
minder wil hij het overschatten, als moest
„het gehele lichaam tong“ zijn. De Corinthiërs
liepen gevaar, van het spreken in tongen een
kenteeken van het ware Christendom te maken.
In 1 Cor. 14 is geen sprake van een spreken
in vreemde talen. Krachten het geestelijk
vermogen van de in 1 Cor. 13 vermeldde liefde
kan de Geest Gods in den geest des men-
schen dringen, wijl het innerlijk leven van den
mensch op de heerlijkheid van Christus gericht
is. Hij die prophetisch spreekt, spreekt met het
oog op menschen. De apostel roemt als de
beste gave, die tot stichting der gemeente
dient, het propheten. Propheten is niet
slechts een voorspellen van de toekomst, al
kan het op de toekomst betrekking hebben;
het is een spreken op onmiddellijke aandrijving
des Heiligen Geestes. De prophetie is een
getuigenis van Christus, dat de Heilige Geest
werkt. Zij heeft hare voortzetting in onze
Bijbeloefeningen en Bijbelbesprekingen.
Het spreken in tongen was niet een spreken
in een vreemde taal. De Heilige Geest heeft de
apostelen niet vrijgesteld van den eisch, die tot
ieder missionair komt, om vreemde talen te
leeren. Wij weten van geen groote in het rijk
Gods, die deze gave gehad heeft. In 2 Cor. 12
wordt van een hooren van onuitsprekelijke
woorden gewag gemaakt, dat op een ander ge-
bied ligt. In Handelingen 2 wordt bericht: „Zij
begonnen te spreken met andere talen.“ Dat
gene wat zij spraken, was kennelijk een prijzen
van God, een loven van „de groote werken
Gods.“ De toehoorders verstonen dit spreken
„een legelijk in zijn eigen taal.“ Dit kenteeken
vertoonde zich niet bij het spreken in tongen
te Korinthe. Volgens 1 Cor. 14 bleef het spreken
in tongen voor de gemeente onverstaabaar,
wanneer het niet uitgelegd werd, terwijl het
spreken bij het Pinksterfeest verstaan werd.
Hetgen er bij het Pinksterfeest geschied is en
het verschijnsel dat zich in de kerk van Co-
rinthe voordeed, zijn dus van elkander te
onderscheiden.
Het spreken in tongen is een gave des
Geestes, dat niet langs den weg van onze
waarneming kan verstaan worden. Hij die in
tongen spreekt, spreekt niet tot de gemeente,
maar tot God. God gebruikt den spreker in
tongen niet als medium Zijner openbaring. God
prekent niet door hem, geeft hem geen vol-
macht onwaardigen uit de vergadering te wijzen,
evenmin als het recht, in naam des Heeren de
vergeving der zonden toe te zeggen; niets geeft
recht om aan te nemen, dat zij die in Korinthe
in tongen spraken, daarbij op den grond gevallen
zijn. Wel is bij het spreken in tongen de be-
wuste werkzaamheid van het verstand opgehe-
ven; niet het ik van den mensch spreekt. Aan
het spreken in tongen moet een blijmoedige,
op

